מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר שישה אמצעים אמנותיים: דימוי, מטאפורה, האנשה, הגזמה, ניגוד ואוקסימורון
- לזהות כל אמצעי בתוך משפטים ודוגמאות
- לתרגל כתיבה יצירתית תוך שימוש באמצעים אמנותיים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

1. א – דימוי
2. ב – מטאפורה
3. ג – האנשה
4. א – הגזמה
5. ב – ניגוד
6. ג – אוקסימורון

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה ההבדל העיקרי בין דימוי למטאפורה
2. לא נכון – במטאפורה אין מילת דימוי, ההשוואה ישירה וחזקה יותר
3. נכון – זו הגדרת ההאנשה בדיוק
4. לא נכון – הגזמה היא תיאור מוגזם שאינו נכון מילולית
5. לא נכון – ניגוד מציב דברים הפוכים כמו אור וחושך
6. נכון – כמו "שקט רועש" או "עצב מתוק"

חלק ג' – השלמת מילים

1. דימוי
2. מטאפורה
3. האנשה
4. הגזמה
5. אוקסימורון

חלק ד' – התאמה בין מושג לדוגמה

- 1 – ב (השוואה בעזרת מילת "כמו" או "כ-")
- 2 – ה (השוואה ישירה בלי מילת דימוי)
- 3 – א (ייחוס תכונות אדם לדברים שאינם אדם)
- 4 – ו (תיאור מוגזם שאינו נכון במציאות)
- 5 – ג (הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה)
- 6 – ד (צירוף מילים בעלות משמעות סותרת)

חלק ה' – כתיבה יצירתית

1. כל מטאפורה הגיונית שאין בה מילת דימוי, שמתארת תכונה או מצב בדרך יצירתית
2. תשובה הכוללת שם אמצעי, הסבר תורם רגשית, ודוגמה מתאימה שנכתבה על ידי התלמיד

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי משתמש במילת השוואה, מטאפורה לא
- כל תשובה שבה ניתנת תכונה אנושית לדבר שאינו אדם
- תשובה אישית המראה הבנה של ההבדלים בין האמצעים

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקרוא את הדוגמאות בקול לפני התרגול כדי לחדד את ההבדלים בין האמצעים
- אפשר לחלק לזוגות את חלק ההתאמה ואת חלק הכתיבה היצירתית לעבודה משותפת
- כדאי להדגיש את ההבדל בין דימוי למטאפורה כי זה הבלבול הנפוץ ביותר בקרב תלמידים

דף תרגול: אמצעים אמנותיים

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש דרכים מיוחדות לכתוב כדי שהטקסט יהיה יפה ומעניין יותר. בדף נלמד שישה סוגים כאלה ונתרגל אותם.

📖 מילון קטן:

דימוי	השוואה בין שני דברים עם מילה כמו: כמו, כ-, כאילו
מטאפורה	השוואה ישירה בלי מילת דימוי - אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר
האנשה	נתינת תכונות של בני אדם לדברים שאינם אדם
הגזמה	תיאור מוגזם בכוונה כדי להדגיש משהו
ניגוד	הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה
אוקסימורון	חיבור של שתי מילים שסותרות זו את זו
מדומה	הדבר שמתארים בדימוי
מדמה	הדבר שמשווים אליו בדימוי

1 חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי יש כאן: השקט היה כמו שמיכה עבה?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) האנשה ד) הגזמה

2. אחי הקטן הוא סופת טורנדו - איזה אמצעי?

א) האנשה ב) מטאפורה ג) ניגוד ד) אוקסימורון

3. הרוח דפקה וביקשה להיכנס - איזה אמצעי?

א) דימוי ב) הגזמה ג) האנשה ד) ניגוד

4. חיכיתי אלף שנה - איזה אמצעי?

א) הגזמה ב) מטאפורה ג) אוקסימורון ד) דימוי

5. בחוץ חגגו ובחדר שתקו - איזה אמצעי?

א) אוקסימורון ב) ניגוד ג) האנשה ד) דימוי

6. חיוך עצוב-שמח - איזה אמצעי?

א) ניגוד ב) הגזמה ג) אוקסימורון ד) מטאפורה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דימוי משתמש במילת השוואה כמו "כמו" או "כ-".	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	מטאפורה משתמשת תמיד במילת דימוי.	☐	☐
3	האנשה מייחסת תכונות אנושיות לבעלי חיים, לחפצים או לטבע.	☐	☐
4	הגזמה מתארת משהו בצורה מדויקת ומציאותית.	☐	☐
5	ניגוד מציב זה לצד זה שני דברים דומים מאוד.	☐	☐
6	אוקסימורון הוא צירוף של שתי מילים שמשמעויותיהן סותרות.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ב _____ יש מילת השוואה כמו "כמו" או "כאילו".

2. ב _____ אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת דימוי.

3. כאשר הרוח מתוארת כמי שדופקת ומבקשת להיכנס, זו נקראת _____ .

4. תיאור מוגזם שנועד להדגיש רגש נקרא _____ .

5. הצירוף "שקט רועש" הוא דוגמה ל _____ .

4 חלק ד' – התאמה בין מושג לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** ייחוס תכונות אדם לדברים שאינם אדם
2. מטאפורה	___	**ב.** השוואה בעזרת מילת "כמו" או "כ-"
3. האנשה	___	**ג.** הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה
4. הגזמה	___	**ד.** צירוף מילים בעלות משמעות סותרת
5. ניגוד	___	**ה.** השוואה ישירה בלי מילת דימוי
6. אוקסימורון	___	**ו.** תיאור מוגזם שאינו נכון במציאות

5 חלק ה' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו מטאפורה משלכם שמתארת תלמיד או תלמידה בכיתה בבוקר.

2. בחרו אחד מהאמצעים האמנותיים שלמדתם, הסבירו כיצד הוא עוזר להעביר רגש וכתבו דוגמה אישית משלכם.

כרטיס יציאה

מהו ההבדל העיקרי בין דימוי למטאפורה?

תנו דוגמה אחת להאנשה שלא הופיעה בדף

מה האמצעי האמנותי שהכי קשה לכם לזהות ולמה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀